

Úvodník státního tajemníka Aleše Chmelaře

Milí čtenáři, pokud se bude situace v dalších týdnech vyvíjet dle předpokladů, zapíše se uplynulý týden do historie evropské integrace. V neděli se v Bruselu sešly politické špičky EU-27 i Theresa Mayová, aby řešily „rozvodovou smlouvu“ s Velkou Británií. Po roce a půl se totiž vyjednávačům EU v čele s Michelem Barnierem podařilo nalézt takové znění smlouvy, které je kompromisem pro evropskou i britskou stranu. Prezidenti a premiéři 27 členských států dohodu o vystoupení Velké Británie z EU v neděli podpořili. Došlo tak k zásadnímu kroku, který by měl odvrátit chaotický odchod Velké Británie, který by nenávratně porušil vzájemné vztahy. Na celém brexitu je tato dohoda snad jedinou pozitivní

věcí, neboť odchod Britů je pro EU stále velice bolestným tématem. Nyní je řada na britském parlamentu, aby dohodu ratifikoval, a také se čeká na souhlas toho evropského. Až poté vstoupí dohoda 30. března 2019 v platnost.

Lídr EU-27 rovněž odsouhlasili politickou deklaraci o rámci budoucích vztahů. Ta na rozdíl od výstupové dohody není právně závazná, ale nastiňuje, jak by budoucí kontakty mezi Bruslem a Londýnem měly vypadat. EU v té souvislosti bude bojovat především o co nejjednodušší pohyb jejích občanů po Británii, nulová cla a těsnou justiční a bezpečnostní spolupráci. Začíná smutná, ale stále přátelská etapa našich vzájemných vztahů.

Kulatý stůl k českému předsednictví v Radě EU v roce 2022

Dne 23. listopadu 2018 se na Strakově akademii uskutečnil další z kulatých stolů Národního konventu o EU, tentokrát na téma „Předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022“. Odborným garantem diskuze byl Institut pro evropskou politiku EUROPEUM.

Česká republika se ve druhé polovině roku 2022 ujme podruhé předsednictví v Radě EU. Výkon předsednictví představuje pro členský stát velkou příležitost a výzvu. Během půl roku se země stane klíčovým aktérem politického života nejenom v rámci EU, ale také vůči třetím stranám.

Kulatý stůl nastínil některé ze základních otázek, které je potřeba vyřešit, než dojde k přímým přípravám na předsednictví. V rámci debaty byla velmi často zdůrazňována problematika **podpory EU** v České republice. Předsednictví by dle účastníků mělo být využito k větší angažovanosti občanů směrem k EU.

Dalším z témat byla **role státní správy** v zajištění předsednictví, u kterého se účastníci shodli na jednoznačné potřebě dostatečné finanční podpory společně se zajištěním adekvátních kapacit.

Co se týče možných **témat**, kterým by se české předsednictví mělo věnovat, nebylo mezi účastníky dosaženo konsenzu. Některá z témat však rezonovala více než jiná, například otázka konvergence.

Úvodní slovo kulatého stolu pronesl, jako již tradičně, státní tajemník pro evropské

záležitosti **Aleš Chmelař**, který zdůraznil komplikace, jež by mohly nastat kvůli volbám do Poslanecké sněmovny rok před datem předsednictví. Z toho důvodu je důležité zachovat agendu konzistentní.

Následně **Vít Havelka** představil podkladový dokument vypracovaný Institutem pro evropskou politiku EUROPEUM. Své stanovisko poté prezentoval **Alexander Micovčín**, generální ředitel sekce evropských záležitostí slovenského Ministerstva zahraničních věcí a evropských záležitostí, který shrnul slovenské předsednictví v Radě EU a poskytl příklady dobré praxe k předsednictví pro Českou republiku. Druhé stanovisko vypracoval **Petr Kaniok** z Katedry mezinárodních vztahů a evropských studií Masarykovy univerzity. P. Kaniok například vyzdvihl potřebu vybrání kredibilních témat k předsednictví, v nichž Česká republika může dokázat svou přidanou hodnotu.

Účastníci kulatého stolu se soustředili na 4 diskuzní otázky, které jsou k nalezení na webu Národního konventu o EU. Více informací o činnosti Národního konventu o EU naleznete na webové stránce www.narodnikonvent.eu, popřípadě na účtu @KonventEU na Twitteru, na Facebooku Národní konvent o EU, nebo Instagramu #Narodnikonvent. Z kulatého stolu budou vypracována doporučení, která budou představena vládě České republiky a dalším tvůrcům české evropské politiky. /J. Sochor/

Číslo 327
26. listopadu 2018

V tomto čísle naleznete

Úvodník státního tajemníka
Aleše Chmelaře

Kulatý stůl k českému předsednictví
v Radě EU v roce 2022

Priority nového cyklu
evropského semestru

Sdělení Komise k vnitřnímu trhu

Výsledky zasedání Rady
pro zahraniční věci

Výsledky zasedání Rady
pro zahraniční věci ve formátu
ministrů obrany

Výsledky zasedání Rady
pro hospodářské a finanční věci

Výsledky zasedání Rady
pro zemědělství a rybolov

Lepší koordinace systémů
sociálního zabezpečení

Program evropských institucí

Schválené rámcové pozice

Priority nového cyklu evropského semestru > Komise

Dne 21. listopadu 2018 zveřejnila Komise společně s dalšími dokumenty **Roční analýzu růstu 2019 (zastřešující dokument (KOM(2018) 770))**. Komise v nich načrtla **obecné priority hospodářské a sociální politiky na následující rok**.

Dokument popisuje současnou makroekonomickou situaci a nastiňuje hlavní **výzvy stojící před EU**. S ohledem na blížící se závěr mandátu Junckerovy Komise obsahuje tento popis bilanční srovnání situace mezi rokem nástupu Junckerovy komise v roce 2014 a aktuálním stavem. Roční analýza konstatuje, že evropská ekonomika zažívá **stabilní ekonomický růst**, který spolu s nízkými úrokovými sazbami podporuje snižování deficitů, jež v případě většiny států dosahují úrovní před ekonomickou krizí. Investiční výpadky způsobené krizí jsou téměř vyrovnány a rovněž i míra nezaměstnanosti klesla zpět na úroveň před ekonomickou krizí.

Komise však upozorňuje, že zdaleka ne všem zemím a všem občanům přináší **ekonomický růst** stejný prospěch. V některých členských státech je stále vysoká míra nezaměstnanosti a příjmy domácností jsou pod úrovní před ekonomickou krizí. V jiných zemích přetrvává pomalý růst produktivity, vysoké schodky státních rozpočtů, velké příjmové nerovnosti či pomalé snižování chudoby. Unie

může navíc potenciálně čelit tendencím k ekonomickému protekcionismu, geopolitickému napětí, které může ovlivňovat obchodní vztahy, nestabilitě nově vznikajících trhů, nedostatku pracovních sil v určitých sektorech nebo pomalému rozšiřování nových digitálních technologií. Vedle toho zmiňuje **dlouhodobější rizika** v podobě klimatických změn, stárnutí populace a dopadů technologické transformace na zaměstnance a specifické sektory.

Komise proto prostřednictvím Roční analýzy růstu vyzývá EU a její členské státy, aby přijaly politické kroky k **dosazení inkluzivního a udržitelného růstu**. Na vnitrostátní úrovni by se politické úsilí mělo zaměřit na poskytování kvalitních investic a na reformy, které zvyšují růst produktivity, inkluzivitu a institucionální kapacitu, přičemž nadále zajišťují makrofinanční stabilitu a zdravé veřejné finance. Na úrovni EU priority směřují k prohlubování jednotného trhu a k naplnění zásad stanovených v Evropském pilíři sociálních práv.

K Roční analýze růstu 2019 a dalším doprovodným dokumentům bude Úřadem vlády ČR v součinnosti s příslušnými rezorty vypracována rámcová pozice, která bude 7. prosince 2018 projednána na schůzi Pracovního týmu Rady hospodářské a sociální dohody ČR pro EU. /J. Fiala/

Sdělení Komise k vnitřnímu trhu > Komise

Dne 22. listopadu 2018 vydala Komise sdělení k vnitřnímu trhu s příznačným názvem „**Vnitřní trh v měnícím se světě – Výjimečná přednost potřebuje obnovu politického závazku**“. Komise tak reagovala na výzvu lídrů členských zemí EU z března 2018, aby zhodnotila současný stav jednotného trhu a identifikovala přetrvávající překážky v jeho lepším fungování.

Komise odhaduje, že ekonomický přínos jednotného trhu činí přibližně 8,5 % HDP Unie. Dále však také dodává, že proklamace na nejvyšší úrovni o potřebě prohloubit jednotný trh často nesouhlasí s politickou ochotou přijmout konkrétní opatření, která by k dokončení vnitřního trhu aktivně přispěla. Komise připomíná, že v rámci **strategie jednotného trhu, Unie pro kapitálové trhy a strategie digitálního jednotného trhu** navrhla 67 předpisů, z nichž se na 44 musí teprve Evropský parlament s Radou EU domluvit. Sama ovšem ve sdělení se substantivními opatřeními nepřichází.

Sdělení představuje současný stav vnitřního trhu a připomíná **výhody pro občany**, spotřebitele a podniky. Zdůrazňuje naléhavou potřebu schválit před koncem stávajícího legislativního cyklu návrhy, které byly již předloženy, a také potřebu účinnějšího prosazování již platných pravidel. Rovněž hodnotí hlavní překážky, které bude třeba

řešit, aby jednotný trh účinně fungoval a umožnil Unii, aby plně využila jeho příležitosti. **Hlubší integrace** v sektoru služeb na vnitřním trhu by na základě analýz mohla přinést EU zisk až 338 mld. eur ročně. Administrativní a regulační překážky nadále odrazují malé podniky od rozšiřování přeshraniční činnosti. Nedávný průzkum podle Komise ukázal, že společnosti jsou více znepokojeny administrativní složitostí (83 %) než jazykovou bariérou (45 %) u přeshraničního podnikání.

Jedním z konceptů, které sdělení přináší, je výzva Komise, aby se na možné bariéry myslelo už předem v nových sektorech, jako jsou **digitální oblast, umělá inteligence** nebo oběhové a nízkouhlíkové hospodářství. Komise se dále zavazuje, že bude intenzivněji monitorovat a analyzovat vnitřní trh ve spolupráci s členskými zeměmi a informovat o tom Evropskou radu. Dále vyzývá Evropskou radu, aby národní, regionální i lokální administrativy urychlily transpozici a vymáhání platných pravidel a také, aby Evropská rada více zapojila občany a podniky do podpory myšlenky vnitřního trhu. Závěrem také vyzývá, aby na téma vnitřního trhu vedli lídři substantivní diskuzi – aby identifikovali **společné priority** a vhodné způsoby, jak společných cílů skutečně dosáhnout.

/M. Wernerová/

Výsledky zasedání Rady pro zahraniční věci > Rada

V pondělí 19. listopadu 2018 se v Bruselu uskutečnilo **pravidelné zasedání Rady pro zahraniční věci**. Českou delegaci vedl ministr zahraničí **Tomáš Petříček**.

Úvodem zasedání se uskutečnila debata k **aktuální situaci ohledně Íránu**. Ve světle prokázaných pokusů o útoky na iránské opoziční politiky na území Francie a Dánska se diskutující ministři shodli, že ačkoliv evropské státy i nadále podporují zachování mezinárodní dohody o iránském jaderném programu. Obdobné kroky ze strany Teheránu

jsou naprosto neakceptovatelné. Kromě toho španělský ministr zahraničí ostatní delegace informoval o **kritické situaci ve Venezuele**. Toto téma proto bude jedním z diskuzních bodů na prosincovém zasedání Rady. Poté následovala výměna názorů k rozvoji vztahů mezi EU a státy střední Asie a k povolební situaci v Bosně a Hercegovině. V rámci neformálního oběda pak ministři diskutovali o situaci v Jemenu. /Pokračování na str. 3/

Dále Rada diskutovala o **situaci na Ukrajině**. Téměř všichni přítomní ministři ostře odsoudili jak uspořádání tzv. voleb na východu země dne 11. listopadu, tak posilování vojenské přítomnosti Ruska v oblasti Azovského moře. V reakci na konání „voleb“ je zvažováno rozšíření sankčního seznamu o další osoby.

Odpoledne proběhlo společné zasedání ministrů obrany a ministrů zahraničních věcí, jehož ústředním tématem byl dosavadní pokrok v evropských iniciativách v **oblasti bezpečnosti a obrany**. Ministři tak diskutovali o možném zapojení třetích zemí do projektů Stálé strukturované spolupráce (PESCO) či zhodnotili pilotní projekt Koordinované

ho ročního hodnocení pokroku při rozvoji evropských schopností (CARD). V příštím roce by měl být zahájen jeho první řádný cyklus. Dále také proběhla výměna názorů k možnému rozšíření Útvaru pro vojenské plánovací a řídicí schopnosti EU (MPCC), jehož úkolem je vést vojenské neexekutivní (výcvikové) mise EU v zahraničí.

V rámci společného zasedání byla také schválena **druhá vlna projektů PESCO**. Mezi těmito projekty figuruje i projekt elektronického boje se zvláštním důrazem na využití pasivních sledovacích systémů na moderním bojišti, jehož vedoucím řešitelem je ČR. /L. Hadrava/

Výsledky zasedání Rady pro zahr. věci ve formátu ministrů obrany > Rada

V úterý 20. listopadu 2018 se v Bruselu uskutečnilo zasedání Rady pro zahraniční věci ve formátu ministrů obrany. Českou delegaci vedl náměstek ministra obrany Jakub Landovský.

Jednání bylo zahájeno zasedáním Řídicího výboru Evropské obranné agentury, při němž ministři prodiskutovali zprávu o výsledcích pilotního cyklu Koordinovaného ročního hodnocení pokroku při rozvoji evropských schopností a **rozpočet Evropské obranné agentury** na příští rok. Dále schválili postup k implementaci priorit rozvoje schopností a závěry týkající se stavu projektu Kooperativního finančního mechanismu.

Následně ministři obrany za účasti generálního tajemníka NATO Jense Stoltenberga jednali o **vzájemné spolupráci mezi EU a NATO**. Pozornost diskutujících se zaměřila především na témata hybridních hrozeb, kybernetické bezpečnosti, vojenské mobility, kdy většina ministrů zdůrazňovala význam úzké spolupráce v těchto oblastech a vyzývala k dalšímu prohloubení. Důležitým tématem byl **koncept tzv. evropské armády**, o němž v předcházejících dnech hovořili francouzský prezident a německá kancléř-

ka. Ministři v této souvislosti opakovaně zdůrazňovali, že proces posilování spolupráce členských států v oblasti obrany a zvyšování vojenských kapacit EU nesmí oslabovat transatlantickou vazbu a spolupráci členů v rámci NATO.

Rovněž Vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová ujistila generálního tajemníka NATO J. Stoltenberga, že cílem dosažení strategické autonomie EU je posílení evropské dimenze transatlantické aliance a celkové **posílení akceschopnosti a připravenosti NATO**. Přítomní také ocenili spolupráci mezi oběma organizacemi v rámci cvičení k hybridním hrozbám (EU HEX-ML 18 - PACE), jehož dynamická část v tomto týdnu probíhala.

Posledním bodem byla diskuse k aktuálnímu stavu a problémům **misí a operací EU** v rámci Společné bezpečnostní a obranné politiky. Diskutující se věnovali především otázce prodloužení mandátu operace Sophia ve Středomoří, který má vypršet koncem tohoto roku, a tématu regionalizace misí v Sahelu. /L. Hadrava/

Výsledky zasedání Rady pro zemědělství a rybolov > Rada

V pondělí 19. listopadu 2018 se v Bruselu uskutečnilo zasedání Rady pro zemědělství a rybolov. Delegaci ČR vedl ministr zemědělství Miroslav Toman. Hlavními tématy zasedání byla otázka Společné zemědělské politiky a rybolovná práva pro roky 2019 a 2020.

Úvodem se Rada dohodla na **rybolovných právech** pro některé populace hlubinných druhů ryb v unijních a mezinárodních vodách severovýchodního Atlantiku na roky 2019 a 2020. S ohledem na zranitelnost těchto populací z důvodu lidské činnosti a s cílem zabránit jejich nadměrnému odlovu se Rada rozhodla snížit celkové přípustné odlovy pro velkou většinu populací.

Komise shrnula **situaci na komoditních trzích**. Obecně je situace v zásadě stabilizovaná a proto Komise nevidí důvod pro aktivaci tržních opatření. Upozornila však, že vývoj v rámci některých sektorů je do budoucna potřeba pečlivě sledovat. V následné diskusi některé delegace upozornily na situaci týkající se nadprodukce některých komodit a jejich odbytu. Proběhla také výměna názorů na současné výzvy v oblasti ochrany rostlin.

Poté se ministři věnovali Společné zemědělské politice. Diskuze se zaměřila na legislativní návrhy týkající se společné organizace trhů a **financování a monitorování Společné zemědělské politiky** (tzv. horizontální nařízení). K tématu společné organizace trhů se členské země vyslo-

vily pro potřebu efektivních nástrojů, které umožní postavit se kolísání a nerovnováze mezi nabídkou a poptávkou na trhu. Obecně se delegace shodly, že současná opatření fungují efektivně a měla by být zachována. Mělo by se však zefektivnit spouštění těchto mechanismů a záchranných opatření, např. prostřednictvím **stanovením tzv. prahu upozornění**, kdy by po jeho překročení byla opatření automaticky spuštěna.

Komise během zasedání dále uvedla, že cílem nového modelu zemědělské politiky je zjednodušení a **nižší administrativní zátěž**. Dále se diskutovala otázka zemědělské rezervy, která má do budoucna, v případě potřeby, zajistit nezbytné financování v případě narušení trhu. Poté se delegace věnovaly environmentálním a klimatickým cílům.

Závěrem diskuze členské státy poděkovaly za zprávu o pokroku, která se týká horizontálního nařízení a společné organizace trhů. Dále také unijní země v zásadě podpořily nový model společné zemědělské politiky, uvítaly **větší míru flexibility** v rámci nového návrhu a vyslovily se pro posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci.

Na závěr byla Rada informována o činnosti Pracovní skupiny pro venkovské oblasti Afriky. /L. Škacha/

Lepší koordinace systémů sociálního zabezpečení > Evropský parlament

Výbor Evropského parlamentu pro zaměstnanost a sociální věci (EMPL) 20. listopadu 2018 schválil novou koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Jejím cílem je vyjasnit, do jaké jurisdikce kterého unijního státu migrující občan EU spadá, kde má platit sociální pojištění a kde má pobírat sociální dávky.

Návrh nařízení Komise předložila v prosinci 2016 v rámci balíčku pracovní mobility, který zahrnuje mimo jiné i směrnici o vysílání pracovníků. 14 mil. občanů EU nežije ve státě svého narození, přičemž 9 mil. v jiném státě EU i pracuje. Systém sociální ochrany se v unijních zemích liší, a proto je nutné pro potřeby těchto občanů EU zajistit koordinaci mezi jednotlivými členskými státy.

Existující úprava („základní nařízení“), které v EU platí od roku 2004, stanovuje následující zásady koordinace: za sociální ochranu jednoho občana má být v jednu chvíli zodpovědný pouze jeden stát; občane pracující v jiných státech EU mají stejná práva a povinnosti jako místní občané; benefity získané v různých členských státech EU se sčítají; občanům je umožněno využívat dávek členského státu, i pokud žije jinde (vývoz dávek).

Nové nařízení si klade za cíl vylepšit koordinaci sociální ochrany v dosud problematických oblastech (podpora v nezaměstnanosti, rodinné dávky, dávky na dlouhodobou péči, přeshraniční zaměstnanci, vyslaní zaměstnanci).

Podle návrhu mají členské státy umožnit vývoz dávek v nezaměstnanosti minimálně šest měsíců po odchodu občana do jiného členského státu (současná minimální doba je pouze tři měsíce).

Nároky na podporu v nezaměstnanosti vzniklé platbou sociálního pojištění v různých členských státech se nově mají sčítat. Poslanci dále navrhují, aby si zaměstnanci dojíždějící do práce přes hranice mohli vybrat, zda dávky v nezaměstnanosti chtějí dostávat ve státě své předchozí práce nebo ve státě svého aktuálního pobytu.

Poslanci dále doporučili rozlišovat mezi dávkami na péči o dítě a ostatními typy rodinných dávek. Dávky na dlouhodobou péči o invalidního občana a jeho rodinu mají být nadále mezi státy koordinovány podle existujících principů pro nemocenské dávky, návrh však zpřesňuje koordinaci těchto dávek s ohledem na jejich dlouhodobý charakter. U pracovníků vyslaných do zahraničí na dobu kratší než 18 měsíců má za dávky odpovídat stát jeho zaměstnavatele (pod podmínkou, že byl občan v tomto státě pojištěn minimálně tři měsíce).

Výbor nařízení schválil poměrem 29 ku 19. Pět poslanců se hlasování zdrželo. O finální podobě nařízení se nyní bude vyjednávat v meziinstitucionálních diskusích.

/K. Votavová/

Program evropských institucí, 28. listopadu do 4. prosince > Informace

Plenární zasedání Evropského parlamentu, 28. a 29. listopadu 2018

Diskuze o budoucím směřování EU s dánským premiérem Lars Løkke Rasmussenem; schengenský prostor a kontroly na hranicích; klimatická změna; otázka členství zemí západního Balkánu v EU

Zasedání Rady pro konkurenceschopnost (formát Vnitřní trh a průmysl), 29. listopadu 2018

Návrh týkající se platformy pro podniky; bezpečnosti automobilů; strategií pro budoucnost průmyslové politiky EU; budoucnost jednotného trhu.

Zasedání Rady pro konkurenceschopnost (formát Vesmír a výzkum), 30. listopadu 2018

Kosmický program EU; Evropský výzkumný prostor; Horizont Evropa.

Zasedání Rady pro obecné záležitosti, 30. listopadu 2018

Kohezní politika po roce 2020.

Zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (formát Doprava), 3. prosince 2018

Sociální aspekty v silniční dopravě; bezpečnost v silniční dopravě; střídání času; pravidla cestujících v železniční dopravě.

Zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (formát Telekomunikace a informační společnost), 4. prosince 2018

Digitální Evropa; otázky kyberbezpečnosti a spolupráce národních koordinačních center; soukromí v elektronické komunikaci (e-Privacy).

Zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci, 4. prosince 2018

Zdanění digitálních služeb; zjednodušení pravidel pro DPH pro malé a střední podniky; zpráva o posilování bankovní unie; evropský semestr 2019.

Schválené rámcové pozice ve 46. a 47. týdnu > Informace

Rámcová pozice ke sdělení Komise Evropské radě, Evropskému parlamentu a Radě: Silnější globální hráč: účinnější rozhodování pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku EU (vypracovalo Ministerstvo zahraničních věcí)

Rámcová pozice k pracovnímu programu Evropské komise 2019 (vypracoval Úřad vlády ČR)

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 327, týden od 19. do 25. listopadu 2018 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: L. Škácha * Kontakt: newsletter@vlada.cz